

V. 3. ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Vyučovací předmět **anglický jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru **Cizí jazyk**, který je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

Cílem vyučovacího předmětu Anglický jazyk je pomoci žákům osvojit si cizí jazyk na úrovni, která vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR). Je to úroveň A2 pro jazyk, kterému se žáci učí od 3. třídy. Vzdělávání v cizím jazyce má za cíl připravit žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, k čemuž se využívá i znalostí z jiných předmětů. Prostřednictvím obsahu výuky a postupů ve výuce chceme vytvořit předpoklady pro komunikaci v rámci Evropy i světa a umožnit žákům rozšíření kulturních obzorů i pracovních možností. Hlavními cíli jsou systematický výcvik v řečových dovednostech (porozumění, ústní a písemný projev, reprodukce) a osvojování si jazykových prostředků (výslovnost, slovní zásoba, gramatika, pravopis) v souladu s věkovými zvláštnostmi žáků, jejich zájmy i stupněm jejich celkového intelektuálního rozvoje.

■ OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU

Obsahovou náplní výuky anglického jazyka je nácvik receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností pomocí jazykových prostředků. Žáci si osvojují základní dovednosti pomocí čtení, mluvení, psaní a poslechu. Slovní zásoba, gramatika, tematické okruhy a poslechová cvičení odpovídají věku žáků, jejich zájmům, nadání a potřebám budoucího uplatnění.

Základním znakem pojetí výuky cizích jazyků je jeho komunikativní orientace. Produktivní a receptivní řečové dovednosti se rozvíjejí uvnitř tematických okruhů.

Základní přístupy ve výuce anglického jazyka na základní škole se mění od počátečního „hravého“ období, v němž si žáci budují základy pro osvojování jazyka a vytvářejí si k němu svůj vztah, až k uvědomělému osvojování jazyka. V průběhu těchto etap se mění i hierarchie rozvíjených řečových dovedností, které tvoří jádro výuky. Od výrazné preference poslechu s porozuměním a ústního vyjadřování se postupně přesouvá důraz i na dovednosti spojené s písemnou podobou jazyka, čtení a písemný projev. Dospívá se až k vyrovnanému poměru v zastoupení jednotlivých řečových dovedností (poslech s porozuměním, mluvení, čtení a písemné vyjadřování v daném cizím jazyce).

Výuka anglického na základní škole logopedické (3. – 5. ročník) je rozdělena do dvou etap:

první etapa (3.ročník)

První etapa výuky je úvodem do cizojazyčného vzdělávání. Úkolem vyučujícího je vzbudit zájem dětí o studium cizích jazyků a vytvořit pozitivní vztah k tomuto předmětu. Žáci si osvojují zvukovou podobu příslušného cizího jazyka a uvědomují si základní vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka. Žáci se naučí jednoduše reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. K těmto dvěma dovednostem se přistupuje až po audioorálním procvičení nových jazykových jevů. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, převládá imitativní způsob jejich osvojování. Od samého začátku se děti v přiměřené míře seznamují se životem a kulturou zemí příslušné jazykové oblasti. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, napodobování, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky. V hojné míře se využívá nahrávek říkanek, básniček, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích. Vyučující rozvíjí představivost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu, tvůrčí přístup a ochotu podílet se na společném řešení úkolů.

druhá etapa (4. a 5.ročník)

Žák začíná objevovat strukturu studovaného cizího jazyka jako systému odlišného od jeho mateřského jazyka. Poměr věnovaný jednotlivým dovednostem se postupně vyrovnává. Stále je kladen důraz na práci s autentickými materiály, na jejichž základě se žák seznamuje s rozdílnou charakteristikou projevu podle role mluvčího.

Vyučovací předmět **anglický jazyk** se vyučuje v 3. – 5. ročníku s hodinovými dotacemi podle školního učebního plánu:

	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Počet hodin	3	3	3
Z toho DČD*	0	0	0

*DČD = disponibilní časová dotace

Z kapitoly „Zařazení průřezových témat“ je zřejmé, v kterém ročníku a jakou formou se v předmětu **anglický jazyk** realizují jednotlivá **průřezová témata** (kapitola III. 5., strana 24 – 5).

Výuka anglického jazyka může probíhat v kmenové učebně, učebně výpočetní techniky (při využívání výukových programů) nebo univerzální učebně s interaktivní tabulí.

V hodinách anglického jazyka je však také možné poslouchat a zpívat písně s anglickým textem v učebně hudební výchovy nebo připravit ve školní cvičné kuchyni jídlo typické pro některou z anglicky mluvících zemí.

■ VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PŘEDMĚTU

◦ Kompetence k učení

- vysvětlujeme význam osvojení cizího jazyka pro celoživotní vzdělávání
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace ze všech možných dostupných zdrojů (práce s učebnicí, slovníkem v tištěné i elektronické formě, výukové programy apod.)
- snažíme se, aby žák propojoval probraná témata a jazykové jevy; vyhledával, propojoval a účelně využíval všechny získané informace
- usilujeme o to, aby žák vybíral a využíval vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- hodnotíme nejen míru splnění požadavků, ale také individuální pokrok žáka v souladu s jeho individuálními možnostmi; snažíme se žákům poskytnout pocit úspěchu
- rozlišujeme základní a rozšiřující učivo, přihlížíme k individuálním možnostem každého žáka
- učíme práci s chybou

◦ Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angl. jazyce
- učíme žáky poznat své vlastní problémy při osvojování učiva, popsat je, svěřit se s nimi a požádat o radu
- nabízíme možnosti řešení problému, ale ponecháváme žákům vlastní odpovědnost za jejich vyřešení
- učíme žáka řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- učíme žáky opsat obsah myšlenky, pokud mu chybí slovní zásoba

◦ Kompetence komunikativní

- učíme žáky porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- rozvíjíme schopnost zformulovat jednoduché myšlenky v anglickém jazyce
- snažíme se, aby žák porozuměl promluvě a přiměřeně obtížnému textu v anglickém jazyce
- učíme žáka využívat osvojených dovedností v cizím jazyce k navázání kontaktu
- tematické zaměření výuky na každodenní život žáků a jejich budoucí povolání umožňuje skutečnou „komunikaci“, nejen reprodukci naučených vět bez možnosti jejich praktického využití
- učíme žáky respektovat základní komunikační pravidla rozhovoru (střídání role posluchače a mluvčího jako základ účinné komunikace)
- učíme žáky jednoduchým formám písemné komunikace (psaní pozdravu na pohlednici, dopisu, e-mailu apod.)

◦ **Kompetence sociální a personální**

- snažíme se, aby si žák uměl říci o pomoc nebo radu v jednoduchých každodenních situacích
- učíme žáka, aby uměl poskytnout radu nebo pomoc
- učíme žáka dodržovat zásady slušného chování v anglicky mluvícím prostředí
- usilujeme o to, aby se žák podílel na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- rozvíjíme u žáků schopnost sebekontroly

◦ **Kompetence občanské**

- snažíme se, aby žák získal představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnal je s našimi zvyky a tradicemi (např. oslavami svátků)
- usilujeme o to, aby žák respektoval názory ostatních, uměl naslouchat
- usilujeme o to, aby žák uměl prezentovat vlastní myšlenku nebo názor vhodným způsobem
- vedeme žáky k vnímavému postoji k potřebám spolužáků
(učíme je tolerovat rozdílné možnosti žáků při osvojování učiva, přiznat právo na omyl)
- netolerujeme nekomarádské chování a odmítnutí požadované pomoci

◦ **Kompetence pracovní**

- vedeme žáky k poznání významu jazykového vzdělání pro budoucí profesní uplatnění
- vedeme žáky k odpovědnosti za plnění svých pracovních povinností
- vedeme žáky ke snaze odvést maximální výkon dle svých možností
- učíme žáky efektivně zorganizovat a časově rozvrhnout svou práci (s ohledem na své schopnosti)
- měníme pracovní podmínky, a tak žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky
- učíme žáky pravidlům spolupráce, učíme je hodnotit práci svoji i práci týmu

■ **OČEKÁVANÉ VÝSTUPY (OVO) VZDĚLÁVACÍHO OBORU CIZÍ JAZYK**

1. ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

1. stupeň – 1. období

Očekávané výstupy – 1. období (3. ročník)

žák

- CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období (3. ročník)

žák

- CJ-3-1 01p žák je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

1. stupeň – 2. období (4. - 5. ročník)

2. POSLECH S POROZUMĚNÍM

1. stupeň – 2. období (4. - 5. ročník)

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

- CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

- CJ-5-1 01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

3. MLUVENÍ

1. stupeň – 2. období (4. - 5. ročník)

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

- CJ-5-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

- CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
- CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
- CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

4. ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

5. PSANÍ

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 2. období (4. - 5. ročník)

žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Učivo:

zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

slovní zásoba - základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů

tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí

mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět

(jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

